

ZVEZA DRUŠTEV IN KLUBOV

MORiS

**Razpis
za
MLADINSKI TABOR DOMOLJUBJA**

UVOD

Uvod pripravil: izr. prof. dr. Vladimir Prebilič

PROJEKT DOMOVINSKI CENTER SLOVENIJE

ZAKAJ JE POMEMBNO DOMOLJUBJE?

Svet je danes globalna vas! Prepričanje, ki nas spremlja na vsakem koraku v marsikaterem pogledu drži. Vendar pri tem ostaja vprašanje identitet. Lastne in narodne. Zato je potrebno jasno zapisati, da biti globalen in ljubiti domovino nista dva izključujoča se koncepta. Ravno obratno. Čeprav razprave o globalizaciji segajo nedaleč v preteklost, ko je svoj razcvet doživela v mednarodnem prostoru na začetku 1990-tih let, je povzročila premišljanje o vlogi države in mednarodne skupnosti. Vzrok lahko vidimo v spremenjeni družbeni strukturi, orisu skupnih družbenih značilnosti ter vedno bolj povezujočim ekonomskemu področju (Bisley 2007: 12-13). Tako je Held (1999) označil globalizacijo kot debato med 'hiperglobalisti' in 'skeptiki' s 'transformatorji' na sredini. Slednji so identificirali fenomen globalizacije s ekonomske perspektive, sociološke transformacije ter političnega koncepta. Ekonomska transformacija naj bi smisel iskala v spreminjajočemu in vedno bolj povezujočemu mednarodnemu trgu (geografska pozicija ni več pomembna) in posledično k spreminjajoči vlogi države in njenih institucij. Sociološka interpretacija se naslanja na dejstvo, da teritorij še vedno igra glavno vlogo v mednarodni politiki, vendar pa nanjo vplivajo ekonomska, politična in kulturna razmerja. Politični koncept pa zagovarja dejstvo, da globalizacija ni fenomen, vendar le kaže na napredek politike in pogled ljudi na svet (Bisley 2007:23). Posebej pomembno razmerje pa se vzpostavlja na področju oblikovanja nadnacionalnih identitet.

Čeprav za mnoge razpravljavce predstavlja koncept nacionalne identitete preteklost, ki naj bi jo nadomestila druga, v širši prostor vpeta identiteta, vsaj trenutno ostaja še kako aktualna in pomembna in prav identiteta ostaja temelj, ki oblikuje vedenje posameznika in je nekaj aktivnega in vedno spreminjajočega (Ule 2000: 3). Prav na to izhodišče pa se navezuje nacionalna identiteta, ki je zamišljena kot politična skupnost – notranje omejena in suverena (Andreson 1991: 14), pri čemer se je nujno zavedati, da se narod od etnije razlikuje v dejstvu, da so pri prvem že vzpostavljene politične in ideološke razsežnosti ter občutek pripadanja (Južnič 1993: 265). Vendar pa Laclau (v Rose 1996) opozarja, da je za današnje obdobje značilno spoznanje o odsotnosti trdih tal, ki bi omogočala univerzalno, nevprašljivo identiteto. Prav zato naj bi vsak trenutek podoživljali nekakšen 'neuspeh' identitete in posledično smo nenehno ujeti v iskanju identifikacije. Iz tega je mogoče izhajati, da je aktivno in samozavestno nastopanje v globalnem okolju je mogoče samo, če imamo zelo trdno zasidrane korenine. To pa ni mogoče, če povsem zanemarimo vidik domoljubja, kot osnove oblikovanja, ne nujno tudi nacionalne, identitete. Z drugimi besedami, globalizem ni substitut za nacionalne identitete ali identitete posameznika, temveč predstavlja raven ravnanja, ki presega individualne ali nacionalne interese. Kot takšnega ga moramo razumeti v smislu doseganja nujnega sodelovanja za dobro kar najširše skupnosti. Ob vsem je nujno opozoriti na siceršnji neobstoj globalne identitete, saj je le-ta ustvarjena predvsem skozi predstave, omogočene predvsem preko komunikacijskih poti. Zatorej bi odpovedovanje in priseganje na globalno identiteto pomenilo ustvarjanje prostora identitetnega vakuuma, v katerem bi verjetno prej ali slej nastopila tudi kriza individualnih identitet. Prav te pa so odločilnega pomena za razvoj skladne in predvsem stabilne osebnosti.

Zato je bolj kot razpravo o globalnem in nacionalnem, kar je za mnoge tudi domovina, razmišljanja potrebno usmeriti v stanje domoljubja kot vrednote v Sloveniji oziroma kako smo jo in jo izkazujemo danes. Pri tem je opozoriti na domoljubje ali patriotizem kot čustvo, torej na fenomen, ki se razvije samoniklo. Domoljubja namreč ni mogoče kupiti, zaukazati ali prepovedati. Zaradi teh značilnosti moramo domoljubje razumeti kot prav posebno čustvo in je zato v hierarhiji vrednot pridobilo poseben položaj. Ljubiti dom in domovino v širšem kontekstu je nekaj, kar je in bo za vedno žlahtno dejanje, saj pomaga in zagotavlja preživetje tako družine, kot posledično naroda ali nacije.

Seveda pa ne gre zamenjevati nacionalizma in domoljubja. Najprej je nacionalizem povezan s konceptom nacije, torej konstitutivnega naroda, naroda, ki je dosegel ozirom si zagotovil državo. Zato je hote ali nehote povezan tudi z državnimi atributi in je s tega vidika nadpomenka domobljubju, ki se lahko in tudi se formira v večnacionalni državi oziroma v državi, kjer dominira kak večinski, najmočnejši ali najvplivnejši narod. Razmerje med njima praviloma ni komplementarno temveč prihaja do trenj med njima. Obstaja pa tudi drugačna razlika med obema pomenoma. Domoljubje prvenstveno pomeni pozitivno emotivno razmerje do dežele torej domovine in ljudi, ki mu pripadajo (Sruk, 1995: 234) ter kot takšen največkrat simpatizira do pripadnikov drugih narodov, kultur in ras. Za nacionalizem te prvinske pozitivne karakternosti ni mogoče vedno dokazovati. Nacionalizem ima namreč zelo različne politične in družbeno-moralne implikacije in manifestacije. Od skrajno pozitivnih do popolnoma nesprejemljivih, med katere sodijo vse tiste oblike, ki so prežete z nedemokratsko, skrajnim nacionalnim šovinizmom, ekstremno

ksenofobijo in superiorno ideologijo, temelječo na poniževanju ali podjarmljenjem drugih, praviloma manjših narodov in nacij.

V primeru slovenskega naroda, nas že bežen pogled in površno poznavanje zgodovine spomni in opozori, da domoljubje Slovenkam in Slovencem ni tuje, celo več, velikokrat smo ga znali tudi jasno pokazati. Prav domoljubje je bilo tisto, kar je omogočalo preživetje naroda v skrajnih in predvsem samoohranitvenih obdobjih. Žal pa tega v vsakdanjem življenju ni mogoče zaznati v takšnem obsegu kot v času hudih zunanjih pritiskov, časih ekstremnih oblik romanskega in germanskega nacionalizma oziroma ob obrambi samostojnosti in suverenosti slovenske države. To sicer ni nič nenavadnega, saj je praktično nemogoče ohranjati domoljubja na tako visoki izrazni ravni, vendar pa raziskave opozarjajo na zelo mlačno odzivanje mladih pri vprašanju domoljubja. Ker pomembni del socializacije mladih državljanek in državljanov poteka v družini, vedno več pa tudi v šoli, kjer mladi preživijo vse več svojega časa, je pomembno več pozornosti posvetiti prav trenutnem stanju v slovenskem osnovnošolskem in srednješolskem izobraževalnem sistemu ter opozoriti na morebitne pomanjkljivosti ob hkratnem iskanju poti k še večjem izboljšanju stanja na tem področju. Vsi se spomnimo dolgoletnih in neskončnih razprav o uvedbi predmeta državljanska kultura in etika v slovenski osnovnošolski sistem, ki se je zaključila brez pravega rezultata in seveda ni prinesla nič novega. Žal pa tudi ni uspela večjih premikov na področju razumevanja domoljubnih vsebin. Tako ostaja domoljubje nekaj, kar je prepuščeno posamezniku ali najožji družbeni celici, družini. V tem pa tiči velika nevarnost. Če se domoljubje prepusti stihiji in neorganiziranim oblikam poglobljanja, je verjetnost meje, ki je že tako dokaj tenka in zamegljena, med domoljubjem in nacionalizmom dokaj hitro prestopiti. Mladi se pri odraščanju tudi identitetno umeščajo v

širši prostor in brez lastnega prostorskega definiranja, ki ga posredno ponuja prav domoljubje, to ni mogoče. V tem primeru bo povzročena nepopravljiva škoda, vrednostno pohabljeni pa bodo tudi naši največji domovinski simboli in posledično domovinski potencial, ki sploh omogoča izgradnjo domovinskih temeljev in zdrave domovinske samozavesti. To pa je nedvomno daleč preveč pomembna vsebina, s katero bi smeli improvizirati na eni strani oziroma ne postoriti nič na drugi. Zato je nujno pretresti domovinske vsebine v samem začetku indetitetne izgradnje državljanek in državljanov, kar pa se neobhodno nanaša na področje osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja na Slovenskem. Torej, če hočemo biti ponosni na svojo domovino in jo tudi ljubiti, je potrebno nekaj vedeti o njej. Vprašanje, ki ga je potrebno odgovoriti na tem mestu je, ali sedaj mladi vedo dovolj o domovini, da bi jo lahko ljubili? Kaj lahko storimo več? Pri čemer nikakor ne smemo pristajati na tezo, da je globalizem sovražnik domoljubja oziroma ga lahko izpodrine! Ravno obratno. Globalizem nikakor ne sme postati sinonim za izgradnjo novih identitet, česar se številni še kako dobro zavedajo. Takšen je primer tudi ZDA, ki se procesu izoblikovanja in negovanja domoljubnih čustev še kako posvečajo. Tako velika nacija, močna država, ki pravzaprav nima ekvivalentnega nasprotnika, pa toliko energije vložene v domoljubje. Morda pa so tako velika nacija prav zaradi tega?

NAMEN IN CILJ MLADINSKEGA TABORA DOMOLJUBJA

Sistemska vprašanja domoljubja v OŠ in SŠ

Šola ostaja ena najpomembnejših institucij, kar dokazuje dejstvo, da je formalno šolanje v vseh družbah praviloma obvezno in da se obveznost šolanja celo podaljšuje. Hkrati se šola, vsaj v Evropi, še nikoli ni soočala s tako perečimi vprašanji absentizma, šolsko neuspešnostjo, nemotiviranostjo učencev za učenje, upadanjem radovednosti in želje po novem znanju kot sedaj. Legitimnost šole naj bi bila po mnenju nekaterih avtorjev (npr. Kress, 2006) v preteklosti mnogo večja. Izhajala naj bi iz tesnejše povezanosti med znanji, ki jih je šola posredovala in znanji, ki so jih učenci v življenju zares potrebovali. Zdi se torej, da je šola v preteklosti mnogo lažje načrtovala, kakšno in, katero znanje učenci potrebujejo. Danes pa je pravzaprav težko oceniti, kakšna in katera znanja bodo učenci v življenju sploh potrebovali.

Šola naj bi v preteklosti mnogo lažje načrtovala, kakšno znanje učenci potrebujejo zato, ker so koncepti, ki so oblikovali šolo, izhajali iz dobro znanega socialnega, etičnega, ekonomskega in političnega okvira. Temeljne bivanjske kategorije so v bistvu ostale stoletja nedotaknjene. Današnji svet pa se razlikuje od preteklega (poleg dinamike in kompleksnosti) tudi po tem, da prinaša revolucijo pomenov, ki relativizirajo temeljne bivanjske kategorije kot na primer razumevanje prostora in časa. Odgovori celo na temeljna bivanjska vprašanja še zdaleč niso več enoznačni, zato soglasja o tem, kaj učenci potrebujejo, ni več. Kress (2006) poudarja, da gre za generacijsko povsem spremenjeno razumevanje sedanosti in prihodnosti. Mladi naj preprosto ne bi več pristajali na opise sedanosti (sveta), kot jo prikazujemo starejši.

V sodobnem, kompleksnem svetu je posameznik soočen s tveganji, postavljen pred paleto izbir in soočen z vprašanji, kdo sploh še sem, v katerem od vzporednih svetov živim. Identiteta postaja vse bolj izmuzljiva. Odgovor na vprašanje, kdo sem postaja vse bolj zapleten. Nenehno sicer iščemo trdne točke naše identitete, toda celo v okviru naše biografije se vse teže razpoznavamo. Iskanje varnih nebes zase postaja neverjetno kritično početje, posameznik se mora nenehno sestavljati v kontekstu dogodkov, v katere

je vpleten. Svet, kontekst torej, od posameznika zahteva, da se nenehno spreminja in pri tem ohranja samega sebe, sebe kot osebo. Konstitutivne dimenzije sebe – čas in prostor, bolezen in zdravje, spol in leta, rojstvo in smrt, spolnost in ljubezen – tako niso več datumi, temveč problem, kako odgovoriti nanje, kako jih predstaviti (Melucci, 1996).

Spreminja se pojmovanje prostora kot geografske kategorije, ki ustvarja meje, omejuje razumevanje da ljudje živijo hkrati v različnih (socialnih) prostorih, oblikujejo različne identitete. Prav zato je eden od izzivov sodobnega sveta tudi rekonceptualiziranje pojmovanja prostora, teritorija (države). Morda to nalogo najbolj ponazarja izjava enega od vodij mirovnih operacij OZN, in sicer, da izguba udobja, ki so ga zagotavljale geografske meje zahteva učinkovito vedenje o tem, kaj oblikuje vezi med ljudmi in kaj oblikuje družbene skupnosti (Rifkin, 2004, 266). Če je torej razumevanje prostora mnogo bolj kompleksno od geografskih razsežnosti, potem je oblikovanje socialnega prostora (oblikovanje družbene skupnosti) toliko težje.

Vključenost vsebin državljske kulture v kurikule

Na koncept domovinske vzgoje močno vpliva tako rekonceptualizacija temeljnih bivanjskih kategorij kot tudi drugačni načini oblikovanja identitet. Domovinska vzgoja se namreč dotika najbolj intimnega dela posameznika – dotika se vprašanj povezanih z razumevanjem posameznika v družbi, razumevanjem njegovega položaja v svetu in predvsem njega samega v odnosu do drugih. Vzpostavlja torej dimenzije pomembne za oblikovanje identitetne, lahko bi rekli intimnega, čustvenega odnosa med posameznikom in skupnostjo.

Vključevanje tem pomembnih za oblikovanje domovinske vzgoje je zato izjemno kompleksno vprašanje, saj ne gre za teme, ki bi jih bilo mogoče vključevati v kurikul kot klasičen predmet- z vsemi značilnostmi šolskega predmeta. Strategije poučevanja tovrstnih tem, zato ne morejo biti povsem enake drugim šolskim predmetom. Za teme, kot je npr. domovinska vzgoja velja, da nimajo trdnih pravil „uokvirjanja“, zato jih učenci pogosto ne razpoznavajo kot "prave šolske teme". V kolikor se teme uokvirijo v posamični predmet se zdi večini učencev pouk tovrstnih predmetov nenaraven, umeten. Smisla predmeta ne priznavajo niti, če se te predmete poučuje s povsem praktičnimi

primeri. Zato je logično, da so teme oz. vsebine domovinske vzgoje vpete v številne predmete, predvsem tiste, ki vplivajo na oblikovanje identitete posameznika oziroma družbene skupine.

Še več - tako kot na področju vzpostavljanja vseh drugih identitet prihaja do pomembnih sprememb, ki vplivajo na razumevanje koncepta domovinska vzgoja. Vprašanje sodobne konceptualizacije domovinske vzgoje je zagotovo premalo razdelano, analitično in raziskovalno obravnavano. Odnos do domovine je tudi pri mladih pomemben del vzpostavljanja identitete, odnosa med posameznikom in skupnostjo, vendar je vprašanje, na kakšen način ga izražajo. Potrebna je torej jasno in predvsem sodobno konceptualizacijo domovinske in državljske vzgoje, kjer bi morali upoštevati perspektivo mladih, mlajše generacije. Ne pa vztrajati pri na konceptih, ki so bili morda značilni za generacije dvajsetega stoletja in ocenjevati odnos mladih do domovine na podlagi tega. Ravno domovinska vzgoja ne more temeljiti na konceptih, ki poglobljajo generacijski prepad in ne krepijo medgeneracijskega sožitja..

Kaj storiti?

Domoljubje kot čustvo obstoji med nami skozi vso zgodovino. Seveda se spreminja vsebina čustva, njegov obseg, morda tudi razumevanje domovine, vendar je nedvomno vezan tako na družbeno skupnost oziroma njene člane ter območje, ki ga prav ta poseljuje in s tem posredno razume kot dom. Zanj so se posamezne skupnosti spopadale, umirale, ga varovale, častile in vsekakor tudi ljubile... Zato je mogoče skoraj z zagotovostjo trditi, da gre za pozitivno čustvo, ki je morda vodilo v ekstremna dejanja. Tako kakor večino čustev, je tudi domoljubje mogoče povezati z materialno eksistenco in zato je nujno poznavanje slednje. V primeru doma ali domovine, je to še toliko bolj pomembno, saj se ta ne spreminja in največkrat spremlja številne generacije. Na osnovi tega je mogoče domoljubje povezati tudi s poznavanjem zgodovine tega doma oziroma domovine. Kaj in kako postorimo na tem mestu v Sloveniji vsaj deloma prikazujejo rezultati ankete opravljene v slovenskih srednjih in osnovnih šolah. Čeprav je bilo predstavljeno raziskovalno delo skoncentrirano predvsem na nastanek slovenske države in bi bilo mogoče za potrebe celovitega koncepta domoljubja definirati še veliko drugih

pomembnih tem iz slovenske zgodovine, je morda prav ta tema še posebej pomembna. Nenazadnje je bil dosežek samostojnosti in neodvisnosti cilj, h kateremu so bile posredno, v mnogih primerih pa tudi neposredno usmerjeni pogledi največjih domoljubov. Pa vendar se tega ne zavedamo prav dobro. Za učence in dijake je mogoče domoljubje dokaj abstrakten pojem, ne smemo pa dovoliti, da to postane domovina, v kateri živimo! Potrebne so korenite spremembe, ki pa bi morale resnično poglobljeno zaobjeti omenjen problem. Nujno se bo potrebno tako v teoretičnih in filozofskih pogledih poenotiti, kaj je za nas domoljubje!? Katere vsebine so tiste, ki bodo domovino približale mladim? Obsežna strokovna razprava bi lahko nedvomno omogočila oblikovanje okvirja, ki bi ga nato s pomočjo teoretikov didaktike in končno praktikov – učiteljic in učiteljev, prelili v atraktivne učne vsebine bodisi obstoječih bodisi novih učnih predmetov. Ob čemer ne sme izostati nenehno posodabljanje vsebin, saj se dosežki domovine nizajo in se bodo nizali tudi v bodoče. Posebno pozornost pa je potrebno nameniti tudi učiteljicam in učiteljem, ki bodo prenašalci oziroma posredovalci teh vsebin. Kako pomembna je njihova vloga dokazujejo številne druge raziskave, na področju domoljubnih vsebin pa morda še toliko bolj.

Domoljubje bo kljub hitremu procesu globalizacije ostalo aktualno čustvo, saj se bomo dom ali domovino poznali tudi v bodoče. Kako jo bomo ljubili in se do nje obnašali, pa bo odvisno tudi od tega, kako jo bomo poznali in bili nanjo ponosni. Ne gre pozabiti, da domoljubje pomembno prispeva k izgradnji socialne kohezije posamezne družbe, kar se odrazi tudi v vsestranskem razvoju družbe in z njo domovine...

Nacionalno varnostni vidik domoljubja

Domoljubje ali ljubezen do domovine je nerazdružljivo povezano z domovino in predstavlja način identifikacijo s tem, kar imenujemo domovina. Ta identifikacija je toliko močnejša, kolikor bolj se ljudje, ki živijo na nekem prostoru počutijo ponosni nanj oziroma so upoštevani v svojem dostojanstvu. V kolikor gre za domovino, ki ima tudi svojo državo, potem velja: kolikor boljše deluje država, kolikor bolj smo lahko nanjo ponosni in kolikor bolj smo državljani upoštevani in svobodni, toliko več domoljubja je v nas. Kjer opažamo premalo domoljubja, tam je nekaj narobe z državo ali s splošnim

razpoloženjem v njej. Prav na primeru relacije domoljubja in varnosti pa to postane še toliko bolj transparentno. Da bi država državljanom zagotavljala kar čim bolj optimalen občutek varnosti, je oblikovala različne podsisteme, poenotene v krovni sistem nacionalne varnosti. Znotraj njega posebno vlogo predstavlja obrambni podsistem in prav pri slednjem se še posebej izrisuje povezava med domoljubjem in varnostjo. Seveda je obrambni podsistem tisti, ki v predvidenih pogledih zagotavlja varnost, vendar je njegova legitimnost lahko variabilna in jo moramo dojemati tudi skozi domoljubje. Obrambni podsistemi so se praviloma razvili ali pa izhajajo prav iz domoljubja. Namreč ljubezen do domovine pomeni tudi njeno obrambo, če je to potrebno. Zato njihova legitimnost naj ne bi bila vprašljiva... Vendar pa se vse bolj postavlja vprašanje pomanjkanja domoljubja. Ali to sedaj pomeni tudi zmanjševanje legitimnosti obrambnega sistema? Ali redefiniran koncept domoljubja v smislu utrjevanja novih, regionalno širših identitet (evropska = evropski državljani, globalna = državljani sveta,...), pomeni erozijo legitimnosti obrambnih podsistemov in možnost oblikovanja novih? Ali lahko z okrepljeno domoljubno vzgojo spremenimo tudi razumevanje obrambnih podsistemov?

Pri tem pa moramo upoštevati še najmanj dve dejstvi, ki sta izredno pomembni, ko govorimo o domoljubju. Prvo se nedvomno nanaša na spremenjene geopolitične, tehnološke, kulturne in nenazadnje tudi politične razmere v sodobnem svetu, kar lahko sicer označimo s pojmom globalizacija, v marsičem pa gre tudi za povsem druge smernice. Če je država še pred nekaj leti ali desetletji razmeroma lahko vplivala na vrednote in delno tudi na kulturno-politični razvoj, pa sodobna informacijska družba, kje so posamezniki hkrati producenti kot tudi odjemalci informacij, pomeni izjemen izziv še posebej za vrednote, ki jih povezujemo z domoljubjem. Drugo dejstvo pa je nastalo, ko smo se odločili za prehod na poklicno vojsko, s čimer smo še zadnji del nacionalnovarnostnega sistema (poleg civilne zaščite) napravili popolnoma prostovoljnega. Torej država svojih državljanov praktično na nobenem delu NV sistema ne »prisiljuje« več, da vanje vstopajo, pač pa se odločajo prostovoljno in so zato tudi plačani. Ker pa plačilo zlasti v časih konjunktura ne more biti edini motivacijski faktor, se moramo vprašati, kateri so še pomembni. In kot na dlani se ponuja odgovor: domoljubje in patriotska čustva so tista, ki bodo ne samo zagotovila zadostno »zanimanje« državljanov za varnostna in obrambna vprašanja, pač pa bodo tudi v bodoče zagotovila

ustrezno raven varnostne kulture v družbi, ki se je po koncu koncepta SLO in DS ter prehodu na poklicno vojsko znašla v veliki krizi.

Koncept projekta

Raziskave dokazujejo izjemno nizko stopnjo izražanja domoljubja, kar sicer ne pojasnjuje njegove odsotnosti, opozarja pa na dvoje: tega čustva ne znamo izražati, ker nismo prepričani o njegovi kvaliteti, hkrati pa sistemsko do tega vprašanja ni pristopil nihče. Prepričanje, da bomo domovino, ki je v našem primeru od leta 1991 tudi država, ljubili in jo spoštovali temelji na povsem napačnih predpostavkah. Tisti, ki so bili čustveno prisotni ob nastanku naše države, imajo seveda drugačen pogled in tudi morda bolj izostren čut domoljubja, vendar mlade generacije vidijo nastanek samostojne in neodvisne Slovenije zgolj kot dodatno zgodovinsko dejstvo, brez čustvenega pridiha. Zato so rezultati o skrajno slabem poznavanju dejstev povezanih z nastankom samostojne in neodvisne Slovenije toliko bolj zaskrbljujoči. Vendar se ta pomanjkljivost v šolskem sistemu sama od sebe ne bo odpravila. Potrebno bo temeljito prevetriti kurikule, zagotoviti večjo medpredmetno povezavo ter sistemsko začeti z različnih vidikov osvetljevati okoliščine in dejstva, ki so pripeljala do osamosvojitve. Da bi to bilo mogoče, je predhodno potrebno razjasniti in dokvalificirati učitelje na tem področju, saj visokošolski študiji tega v svojih učnih načrtih ne vsebujejo. Sam pouk, zaradi omejitve časa, ki ga lahko znotraj posameznega predmeta namenimo osamosvojitvenim vsebinam, sicer ne bo omogočal pridobivanja zadostne količine znanja o nastanku države Slovenije, zato bi morali preko Zavoda Republike Slovenije za šolstvo zagotoviti dodatne obvezne izbirne vsebine, ki bi s pomočjo dodatnih seminarjev omogočali popolnitev vrzeli.

Nenavadno tudi je, da celotna javna uprava teh znanj ne predvideva pri usposabljanju javnih uslužbencev in pridobitvi strokovnega izpita. Skandinavske države recimo predvidevajo nujno služenje vojaškega roka za vse, ki se želijo zaposliti v javni upravi. Nekaj podobnega bi bilo smiselno tudi pri nas, s čimer bi prav preko tovrstnih dodatnih usposabljanj vsi javni uslužbenci vsaj v temelju poznali bistvo nastanka države, ki je tudi njihov delodajalec

Posebna skupina pa so vsi tisti, ki so zaposleni v nacionalnovarnostnem sistemu. Za vse pripadnike tega sistema je v tujini značilno jasno izraženo domoljubno čustvo, saj so to tiste osebe, ki so dolžne varovati domovino, torej dom v tistem prvinskem pomenu besede. Brez domoljubja tudi ni pravih profesionalcev na teh delovnih mestih, prav tako pa tudi ne pravega odnosa do opravljanja tega specifičnega poklica. Zato je nenavadno, da tako pripadniki vojske, policije in varnostnih služb pravzaprav nimajo temeljnega usposabljanja iz vsebin nastanka slovenske države, še posebej pa je to pomembno za mlajše generacije, ki s samo obrambo Slovenije niso imeli opraviti.

Ne pozabiti pa ne gre tudi na vse tiste, ki želijo postati slovenski državljani in državljanke. Zgolj osnovno poznavanje jezika in površno poznavanje kulture je bistveno premalo za bodoče državljane. Smiselno bi bilo s posebnimi krajšimi seminarji seznaniti vse z novejšo slovensko zgodovino, saj je prav tista, ki nam je lahko vsem v ponos.

Ciljne skupine domovinskega izobraževanja

- I. Mladi na nižji in srednji stopnji izobraževalnega sistema Republike Slovenije.
- II. Ostali, ki bi želeli poglobiti znanje o nastanku Republike Slovenije.

Partnerji financiranja

- I. Zveza MORiS.
- II. Ministrstvo za obrambo.

Projektni partnerji

- I. Zveza MORiS.
- II. Občina Kočevje.
- III. Ministrstvo za obrambo
- IV. Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani

Cilj

Projekt omogoča oblikovanje systemskega pristopa k poglobljanja domoljubja v Sloveniji, ki vodi v oblikovanje samozavestnejših, družbeno in politično odgovornejših, državljanek in državljanov. S takšnim pristopom se bo nedvomno spremenil tudi odnos do same države in družbe, v kateri živimo.

ORGANIZIRANOST TABORA

Organizator

Organizator Mladinskega tabora domoljubja je Zveze MORiS s poudarkom na vodenju in usmerjanju izključno na temo domoljubja s strani veteranskih organizacij zveze, ter s tem povečati domoljubje v mladih vrstah.

Udeleženec

Udeleženci prvega tabora bodo otroci obeh spolov v starosti od 13 do 17 let, kateri starši so zaposleni v Ministrstvu za obrambo ter otroci staršev, ki so člani v društvih in klubih v Zvezi MORiS. Če bo prvi tabor dosegel svoj namen ga bomo v bodoče še razširili na druge državne ustanove, ter s tem začeli krepiti domoljubje pri navedeni skupini otrok, ki se v prav pri tej starosti dokončno izoblikuje.

Mentor

Mentorstvo prvega tabora bo prevzelo Društvo študentov obramboslovja (DŠOS) s svojimi člani, ki bo skrbelo za didaktiko, kot tudi za predavanja, ki so predpisana po programu. S tem bodo mentorji - člani DŠOS pridobili tudi veliko znanja s področja domoljubja ter ga pri svojim nadaljnjem študiju lahko tudi implementirali v svoje seminarske, diplomske in druge naloge s področja domoljubja, obrambe in varnostnih vidikov. Mentorstvo se bi štelo tudi v okviru delovnih – študijskih ur, ki naj bi jih opravil kot strokovno prakso na katedri za obramboslovje.

Predavatelji

Predavatelji so priznani strokovnjaki s področja njihovega predavanja. Tematike predavanj zajemajo

AKTIVNOSTI

Oris Mladinskega tabora Domoljubja Zveze MORiS

Mladinski tabor Domoljubja se prične z državnim praznikom, 25. 6. 2014 in konča z nedeljo 29. 6. 2014, namenjen pa je tridesetim (30) udeležencem, katerih starši so veterani vojne za Slovenijo.

Prijave se zbirajo do petka, 13. 6. 2014.

Odpuved udeležbe otroka na taborjenju, zaradi opravičljivih razlogov, je po prijavi potrebno javiti organizatorju najkasneje 10 dni pred začetkom taborjenja. V nasprotnem primeru povračilo finančnega vložka ni možno.

V primeru prevelikega števila prijav bo narejena čakalna lista, iz katere se bo obveščalo kandidate za taborjenje o prostih mestih.

Prihod in odhod s taborjenja so dolžni zagotavljati starši taborečih otrok v predhodno predpisanih časovnih okvirjih.

Prvi dan tabora je hkrati tudi prireditev Zveze MORiS ob Dnevu državnosti, na katero so vabljeni tudi starši taborečih otrok. Prav tako so starši tudi vabljeni, da se udeležijo aktivnosti zadnjega dneva Mladinskega tabora Domoljubja.

Taboreči se bodo tekom taborjenja izobraževali na področju slovenske zgodovine in etike v okviru domoljubja prav tako pa se bodo vsakodnevno športno udeleževali.

Teme z domoljubno in državotvorno tematiko

Namen predavanj z domoljubno in državotvorno tematiko je pokazati na kritičnost in pomembnost domoljubja ter s tem povezanega delovanja slehernega posameznika v vsakdanjem življenju. Preko spoznavanja zgodovinskih dejstev slovenskega naroda spodbuditi čut otrok za odgovorno in dostojanstveno držo posameznikov v vsakdanu ter pomembnosti pozitivnega in odgovornega odnosa do Republike Slovenije.

Obiski članic Zveze MORiS

Namenjena obisk članic Zveze MORiS je, da se udeleženci mladinskega tabora seznanijo z aktivnostmi v samih organizacij ter njihovo delovanje po panogah. Smisel je tudi, da se udeležencem približajo društva in klubi, katere jih zanimajo in bi v bodoče na tovrstnih področjih tudi sami sodelovali.

FINANČNA STRUKTURA

Vse stroške taborjenja pokriva organizator z lastnimi finančnimi prilivi.

REFERENCE

- Prebilič, Vladimir in Barle Andreja. 2011. Domoljubje v slovenskem šolskem sistemu. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2011, letn. 22, št. 1/2, str. 175-185.
- NAHTIGAL, Lea, PREBILIČ, Vladimir. Cosmopolitanism as the end of patriotism among Slovenian youth. *Journal of comparative politics*. [Online ed.], Jul. 2011, vol. 4, no. 2, str. 27-48, graf. prikazi.
- PREBILIČ, Vladimir, HAČEK, Miro. Analiza odnosa mladih do domoljubja. V: KLADNIK, Tomaž (ur.). *Pogovori pri predsedniku republike, Mladi in institucije demokracije : Ljubljana, 27. januar 2011*. Ljubljana: Defensor, 2011, str. 8-29, tabele.
- PREBILIČ, Vladimir, BARLE, Andreja. Domoljubje in mladi. V: KLADNIK, Tomaž (ur.). *Pogovori pri predsedniku republike, Domoljubje in mladi : Vače, 15. december 2009*. Ljubljana: Defensor, 2010, str. 8-56, tabele, graf. prikazi.
- Anderson, Benedict. 1991. *Imagined Communities. Reflections on the Origins and Spreads of Nationalism*. Verso. London.
- Bisley, Nick. 2007. *Rethinking Globalization*. Palgrave Macmillan. Hampshire.
- Gellner, Ernest. 1964. *Nations and Nationalism*. Blackwell. Oxford.
- Held, David. 1999. *Global Transformations: politics, economics and culture*. Polity. Cambridge.
- Hylland Eriksen, Thomas. 1993. *Ethnicity & Nationalism. Anthropological Perspectives*. Pluto Press. London.
- Južnič, Stane. 1993. *Identiteta*. Fakulteta za družbene vede. Ljubljana
- Safranski, Rudiger. 2005. *How much Globalization can we bear?* Polity Press. Cambridge.
- Ule, Mirjana. 2000. *Sodobne identite: v vtrincu diskurzov*. Zbirka Sophia. Ljubljana.
- Kress, G. (2006) *Learning and curriculum. Agency, ethics and aesthetics in an era of instability v Schooling, Society and Curriculum*. Moore, Alex (ed) London. Routledge.
- Melucci, A. (1996). *The playing self: Person and meaning in the planetary society*. Cambridge: Cambridge Univesity Press.
- Rifkin, J. (2004). *The European Dream*. Tarcher: Penguin
- Sruk, Vlado (1995) *Leksikon politike*, Založba Obzorja Maribor